

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/163/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213209532
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8213209532.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovaným: 1. L., 2. F., 3. H., o zaplatenie 2 912,76 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 16. 02. 2017, č. k. 3C/74/2014-102 takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaným vo vzťahu k žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a vyslovil, že žalovaným v 1. - 3.rade priznáva voči žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že Slovenská sporiteľňa a. s. dňa 10. 10. 2005 uzavrela so žalovanými v 1.a 2.rade zmluvu o splátkovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru vo výške 3 319 Eur (100 000 Sk, druh úveru - spotrebný - bez účelu s úrokovou sadzbou typu premenlivá 12,10 % p. a. v deň podpisu zmluvy). Žalovaní sa zaviazali poskytnutý úver splatiť mesačnými splátkami po 50,22 Eur (1 513 Sk) so splatnosťou prvej splátky dňa 20. 11. 2005 a konečnou splatnosťou úveru dňa 20. 09. 2015. Žalovaný v 3.rade uzavrel so Slovenskou sporiteľňou a. s. dňa 10. 10. 2005 dohodu o ručení, z ktorej vyplýva, že ručí za splnenie pohľadávky Slovenskej sporiteľni, a. s., ktorú má voči žalovaným v 1.a 2.rade zo zmluvy o splátkovom úvere.

3. Žalobca tvrdil, že žalovaní svoj záväzok vrátiť Slovenskej sporiteľni a. s. poskytnutý úver nespĺnili v lehote jeho splatnosti a doposiaľ majú dlh vo výške najmenej 2 912,76 Eur. Splnenie dlhu žalovanými sa však domáha spoločnosť EOS KSI Slovensko s. r. o. tvrdiac, že Slovenská sporiteľňa a. s. svoju pohľadávku voči žalovaným postúpila na označenú spoločnosť zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretou dňa 15. 12. 2011, preto právo domáhať sa splnenia dlhu voči žalovaným prešlo zo Slovenskej sporiteľne a. s. na EOS KSI Slovensko s. r. o., teda žalobcu. Zmluvný vzťah medzi Slovenskou sporiteľňou a. s. a žalovanými má nepochybne charakter spotrebiteľského úveru poskytnutého bankou. Ust. § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka síce veriteľovi, ktorým v tomto prípade bola Slovenská sporiteľňa a. s. umožňuje svoju pohľadávku postúpiť na iného aj bez súhlasu dlžníka, v tomto prípade žalovaných, ale za splnenia podmienok uvedených v ust. § 525 Občianskeho zákonníka.

4. Podľa ust. § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá už bola splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Tieto zákonné podmienky vytvárajú nevyhnutný predpoklad platného postúpenia pohľadávky zo strany banky na tretí subjekt a musia byť splnená v čase postúpenia pohľadávky. Pohľadávka, ktorej úhrady sa žalobca v predmetnom konaní voči žalovaným domáha, bola na žalobcu Slovenskou sporiteľňou a. s. postúpená v rozpore s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Ku dňu postúpenia pohľadávky na žalobcu, pohľadávka, ktorá bola predmetom postúpenia nebola splatná. Žalobca totiž sám v konaní súdu predložil list zo dňa 24. 01. 2012, ktorým žalovaným oznamuje predčasnú splatnosť zostatku im poskytnutého úveru Slovenskou sporiteľňou a. s., a to ku dňu 24. 01. 2012. Slovenská sporiteľňa a. s. tak na žalobcu postúpila ešte nespliatnú pohľadávku, čím došlo nielen k porušeniu ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ale tiež ust. § 3 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého bez bankového povolenia nemôže nikto poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca na základe zmluvy o postúpení pohľadávky sa stal správcom úveru, ktorý bol poskytnutý žalovaným bankou a v rozpore s citovaným ustanovením aj nositeľom práv a povinností, ktoré môže mať iba subjekt s bankovým povolením.

5. Zmluva o postúpení pohľadávok uzavretá dňa 15. 12. 2011 vo vzťahu k pohľadávke uplatnenej voči žalovaným je neplatným právnym úkonom v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobcovi tak v tomto spore chýba aktívna vecná legitímácia a z tohto dôvodu súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ust. § 255 a § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca namietajúc, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že zo znenia ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Z gramatického výkladu nielen prvej, ale aj druhej vety tohto ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy - pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Ak sa v prvej vete súvetia použil pojem peňažný záväzok ako celok s tým, že zákonodarca jednoznačne identifikoval súčasne aj časť peňažného záväzku, je potom zrejmé, že ak v druhej vete súvetia použije pojem z prvej vety súvetia, bude ho chápať v tom istom význame. Správnosť záveru o tom, že banka môže postúpiť aj nezospliatnenú pohľadávku možno tiež potvrdiť posúdením druhej vety citovaného ustanovenia. Žalobca ďalej uviedol, že v danej veci nedošlo ani k porušeniu ust. § 3 ods. 2 Zákona o bankách, nakoľko žalobca žalovaným žiadny úver neposkytol. Na žalobcu bola v zmysle ust. § 524 Občianskeho zákonníka postúpená pohľadávka, pričom nevyhnutným predpokladom postúpenia pohľadávky v zmysle tohto ustanovenia je, že musí ísť o pohľadávku určitú (identifikovateľnú) a existujúcu. Predpokladom postúpenia pohľadávky však nie je splatnosť pohľadávky, nakoľko aj v prípade, že pohľadávka veriteľa nie je splatná, nepochybne existuje, a preto môže byť predmetom postúpenia. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje právo veriteľa požadovať splatenie svojej pohľadávky. Na základe uvedeného odvolateľ považuje za nesporné, že spolu s postúpenou pohľadávkou na neho prešli všetky práva s touto pohľadávkou spojené, teda aj právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo systematického zaradenia tohto ustanovenia je zrejmé, že účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Zo zákona nevyplýva, žeby podmienky uvedené v ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. To znamená, že ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka. S nedoručením takejto výzvy teda nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcie vyplývajúce zo Zákona o bankách, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle ust. § 50 ods. 1 Zákona o bankách. Vzhľadom k uvedenému má žalobca za to, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Odhliadnuc od uvedeného žalobca upriamil pozornosť súdu na skutočnosť, že v súlade s prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok boli žalovaní ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1 181 dní, teda súčet všetkých omeškaní žalovaných so splnením čo len časti tohto istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. Vzhľadom k dikcii ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách s poukazom na to, že omeškanie žalovaných trvalo nepochybne viac ako rok, zastáva žalobca názor, že

postupca by konal v súlade s ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách (a teda by neporušil bankové tajomstvo aj v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovaným nezasielal). Vzhľadom na uvedené žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok, spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu - predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženými oznámeniami o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách žalobca v konaní preukázal prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok a vyhlásením postupcu v zmluve o postúpení. Preukázanie splnenia týchto podmienok navyše podľa žalobcu v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdom prípade odchylné od ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

8. Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

9. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

10. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

11. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a. s. dňa 10.10.2005 uzatvorila so žalovanými v 1. a 2. rade zmluvu o splátkovom úvere. Išlo o úver spotrebiteľský, ktorého úprava v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Tento právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ustanovení § 2 písm. a/ definoval spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy bola fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a spotrebiteľom podľa ustanovenia § 3 ods. 2 tohto právneho predpisu fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

12. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred prepravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o splátkovom úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky, ktoré žalovaní v 1. a 2. rade ovplyvniť nemohli, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

13. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku, vzhľadom na námietky žalovaných, bolo potrebné zaoberať sa otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva (povinnosti), ktoré je predmetom konania.

14. V danom prípade zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2011 právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s. postúpila na žalobcu pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 524 a nasl. V prejednávanej veci postupcom bola banka a preto pri rozhodovaní sa musela zohľadniť i špeciálna úprava postúpenia pohľadávky obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách.

15. Podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškanií so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v

celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

16. V tomto ustanovení zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách ako špeciálny právny predpis upravoval osobitný postup pri postúpení pohľadávky inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Zákonnými podmienkami pre takéto postúpenie boli existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva k zaplateniu a dlžníkove omeškanie so splnením trvajúce nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

17. Čo sa týka podmienky písomnej výzvy pre jej splnenie bolo nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Nestačilo teda len písomnú výzvu vyhotoviť, ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. V súvislosti s písomnou výzvou je potrebné dodať, že vo vzťahu k tejto listine nebolo preukázané, aby bola čo i len právnym predchodcom žalobcu vyhotovená.

18. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 o bankách išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému. Ku dňu 15.12.2011, kedy došlo k postúpeniu pohľadávky uplatňovanej v tomto konaní zo strany právneho predchodcu žalobcu nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru vzniknutého zo zmluvy o splátkovom úvere. Uvedené priamo vyplýva z odvolania žalobcu, v ktorom priamo potvrdil, že jeho právny predchodca svoje oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť nevyužil. Ak splatnosť úveru nebola mimoriadne vyhlásená spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách mohla byť iba časť pohľadávky, ktorá sa už stala splatnou. Ak v tomto ustanovení sa hovorí o omeškaní so splnením čo len časti peňažného záväzku dlžníka, za predpokladu nevyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, týmto peňažným záväzkom môže byť iba dlh vzniknutý neuhradením už splatných splátok, nakoľko s ďalšími splátkami splatnými v budúcnosti nemôže byť dlžník v omeškaní. Pokiaľ v ďalšej časti tohto ustanovenia sa hovorí o pohľadávke zodpovedajúcej tomuto peňažnému záväzku je zjavné, že ide o peňažný záväzok vzniknutý z doposiaľ neuhradených splatných splátok.

19. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu zamietol.

20. Keďže žalobcom nebolo v konaní preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách (splatnosť postupovanej pohľadávky v čase jej postúpenia, výzva banky adresovaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na túto skutočnosť odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať.

21. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP.).

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní žalobca úspešný nebol a úspešní žalovaní si ich náhradu neuplatnili, žiadne trovy odvolacieho konania im zo spisu nevyplývajú, odvolací súd preto rozhodol tak, že náhradu trov odvolacieho konania žalovaným vo vzťahu k žalobcovi nepriznáva.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).